

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 2.5.2007
COM(2007) 162 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI
PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK
ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Jelentés a Környezettechnológiai Cselekvési Tervről (2005–2006)

[SEC(2007) 413]

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI
PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK
ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Jelentés a Környezettechnológiai Cselekvési Tervről (2005–2006)

(EGT vonatkozású szöveg)

A tudományos adatok nyomasztóak: az éghajlatváltozás komoly globális fenyegetést jelent, és sürgős globális mértékű lépéseket tesz szükségessé...amennyiben nem cselekszünk az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó átfogó költségek és kockázatok elérhetik a GDP 20%-át, vagy annál is többet.¹

A Stern-jelentés, 2006

Az emberi tevékenység olyan igénybevételnek teszi ki a Földet, hogy bizonytalanná válik a bolygó ökoszisztémájának abbéli képessége, hogy a jövő nemzedékeit eltartsa ... a világ ökoszisztéma-szolgáltatásainak 60%-a leromlott állapotban van, és azokat nem fenntartható módon használják...²

ENSZ Millenniumi ökoszisztéma értékelés, 2005

Most 25%-kal több természeti erőforrást használunk, mint amennyit a természet regenerálni képes...az utóbbi 20 évben folyamatosan olyan életstílust folytattunk, amelyhez nem elegendők a Föld tartalékai, tehát ezt nem folytathatjuk így tovább. Fogyasztásunkat összhangba kell hozni a természet regenerálódási és szemétfeldolgozó képességével. Ha ezt elmulasztjuk, visszafordíthatatlan károkat okozhatunk.³

WWF, Living Planet Report (Élő Bolygó jelentés 2006)

**1. A NÖVEKEDÉST, A MUNKAHELYTEREMTÉST ÉS A KÖRNYEZETVÉDELMET CÉLZÓ
ÖKOINNOVÁCIÓ**

A környezeti veszély növekszik

A környezet fenyegetettsége sokkal gyorsabban növekszik, mint azt eredetileg gondolták. Ha azonban haladéktalanul cselekszünk, még tehetünk e veszélyek ellen. Ehhez szisztematikus és egységes fellépésre van szükség mind európai, mind globális szinten. A kérdés a következő: „Hogyan cselekedhetünk a leghatékonyabban és még időben?” Ezt a gazdasági növekedés fenntartásával is *megtehetjük*. Az *innováció* ösztönzését célzó megfelelő eszközök alkalmazásával leküzdhetjük az előttünk álló kihívásokat. Ebben Európa úttörő szerepet vállalhat.

---

¹ A Stern-jelentés: az éghajlatváltozás gazdaságtana

² Millenniumi ökoszisztéma értékelés

³ Living Planet Report (Élő Földgolyó jelentés) 2006

Az ökoinnováció megoldásokat és esélyt kínál

Az előrelépéshez meg kell változtatnunk ipari folyamatainkat, termékeinket és üzleti gyakorlatainkat. A jelentős fejlődéshez ökoinnovációs és környezetvédelmi technológiákra⁴ van szükségünk. A technológia része lehet a megoldásnak. Végső célunk az, hogy az ökoinnováció minden iparágban széles körben elterjedjen. Ekképp az előttünk álló környezetvédelmi kihívások közül sokat legyőzhetünk. A megfelelő intézkedések, például pénzügyi támogatás vagy szabályozás révén segíthetjük az ökoinnovációt és irányíthatjuk úgy a piaci erőket, hogy egy olyan világvezető gazdaság jöjjön létre, amely versenyképes és környezetbarát is.

Az ökoinnováció az EU-stratégia sarokköve

Az Európai Unió megújult lisszaboni stratégiája a környezetvédelmi technológiákkal kapcsolatban megállapítja, hogy azokban „jelentős gazdasági, környezeti és foglalkoztatási potenciál rejlik”⁵. A Tanács 2006 tavaszi ülésén jóváhagyta „az ökoinnovációk és a környezetvédelmi technológiák erőteljes előmozdítását és gyorsabb terjesztését.”⁶ Az Európai Unió fenntartható fejlődésre vonatkozó megújult stratégiája a környezettechnológiai cselekvési tervet (ETAP) szükségesnek tartja az éghajlatváltozás, a tiszta energia, a fenntartható fogyasztás és termelés kérdéskörének kezelésében.⁷ Az egyelőre csak tervben létező Európai Technológiai Intézet várhatóan elsőbbségben részesíti majd a környezetvédelmi kihívások megoldását.⁸

Az elnökségek kiemelik az ökoinnováció fontosságát

Az ökoinnováció jelentőségét a tanács egymást követő elnökségei is felismerték. Az egyesült királysági és osztrák elnökségek megállapították, hogy az ökoinnováció és a környezetvédelmi technológiák alapvető fontosságúak a növekedés és munkahelyteremtés szempontjából. A finn elnökség támogatta „a környezetvédelmi politika új generációját”, amely az ökohatékonyságra és az ökoinnovációra alapul.⁹ A jelenlegi német elnökség sürgeti a környezetvédelemre, a gazdaságra és a foglalkoztatásra vonatkozó „új megállapodás” kidolgozását¹⁰.

Az elért eredményekről szóló jelentés és a jövő prioritásai

Az ETAP az Unió környezettechnológiai cselekvési terve¹¹ a környezetvédelmi technológiák széles körben történő alkalmazása, valamint az ökoinnováció serkentésére. A 2004-ben indított terv európai szintű, tagállami szintű és az érintett felek által végrehajtandó fellépéseket helyez kilátásba meg. Az első jelentést¹² 2005-ben tették közzé. Ez a jelentés:

---

⁴ Ökoinnováció: minden olyan innováció, amely a környezet hasznára válik – ide tartozik a technológiai innováció, a folyamat innováció és az üzleti innováció.

⁵ COM(2005) 330 végleges

⁶ 7775/06. számú tanácsi dokumentum

⁷ 10117/06. számú tanácsi dokumentum

⁸ ec.europa.eu/education/policies/educ/eit/index_en.html

⁹ Elnökségi következtetések, 2006. július, Turku, Finnország

¹⁰ Ökológiai iparpolitika, Nyilatkozat egy „új megállapodásról”, Német Környezetvédelmi Minisztérium (2006)

¹¹ COM(2004) 38 végleges

¹² COM(2005) 16 végleges

- felvázolja a tendenciákat és a fejleményeket
- ismerteti a terv végrehajtásában elért eredményeket
- kiemelt területeket javasol a jövőbeni fellépések számára.

2. TENDENCIÁK ÉS FEJLEMÉNYEK

Ökoinnováció és ökoszabályozás

Az európai vállalkozások ökoinnovációs potenciálját általában alábecsülik. A tapasztalat azonban azt mutatja, hogy a jól megtervezett jogszabályok az innováció és a környezetvédelmi technológiák mozgatórugói, amelyek ugyanakkor a vállalatoknak komoly segítséget nyújtanak költségeik csökkentéséhez.¹³ Az olyan uniós jogszabályok hiánytalan végrehajtása, mint az ökotervezésre vonatkozó irányelv, az IPPC irányelv, az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló irányelv és az egyes anyagok elektromos és elektronikus készülékekben való alkalmazásának korlátozásáról szóló irányelv a jövőben tovább fokozzák az ökoinnovációt.

Az ökoipar segíti az EU gazdaságát és munkahelyteremtését

Az EU GDP-jének 2,1%-át¹⁴ termelő európai öko-ipar az uniós gazdaság jelentős és gyorsan növekvő részét teszi ki. Az öko-ipar többek között a következőket foglalja magában: a légszennyezés csökkentése, a szennyvízgazdálkodás, a szilárdhulladék-gazdálkodás, a talajhelyreállítás, a megújuló energiaforrások és az újrahasznosítás. Az öko-ipar és -szolgáltatások 3,5 millió teljes munkaidős állást tartanak fenn. Ennek közel 75%-a olyan munkaerőigényes ágazatokban található, mint a szennyvíz- és szilárdhulladék-gazdálkodás.

Erőteljes növekedés

Európa- és világszerte számos iparágban erős a növekedés. A szélenergia szelőkiváltók száma 20–25%-kal nőtt az utóbbi öt évben.¹⁵ A világ fotovoltaikus piaca várhatóan 25–35%-kal növekszik a jövőben,¹⁶ illetve a vízgazdálkodási iparág évente várhatóan 6%-kal növekszik a következő tíz évben¹⁷. A szilárdhulladék-újrahasznosító ágazat évente 4,5%-kal növekedett a 2000–2004 közötti időszakban.¹⁸

Biztos pozíció a világpiacon

Az öko-iparban érdekelt európai vállalkozások világszerte biztos pozícióval rendelkeznek. Az EU a világ ökoipar-piacának hozzávetőleg harmadát mondhatja magáénak.¹⁹ A Dow Jones

¹³ Környezetvédelmi politika által kiváltott innovációs dinamika (2006), valamint Az EU környezetvédelmi jogszabályai által a vállalkozások számára előidézett költségek utólagos becslése (2006)

¹⁴ Az öko-iparág mérete, foglalkoztatási kilátásai és növekedési akadályai a bővített Unióban. (2006)

¹⁵ Wind Force 10 GWEC (2005)

¹⁶ Solar Generation EPIA (2006)

¹⁷ Környezet, innováció, foglalkoztatás. Német Környezetvédelmi Minisztérium, 2006.

¹⁸ European Business Facts and Figures (Tények és számok az európai üzleti életben), 2005.

¹⁹ Analysis of the EU Eco-industries, their employment and export potential (Az Unió öko-iparágainak elemzése, foglalkoztatási és export potenciáljuk). ECOTEC (2002)

fenntarthatósági indexe azt mutatja, hogy a 18 fő gazdasági szektorból 13-ban az európai társaságok a legfenntarthatóbbak.²⁰

A pénzügyi beruházások növekvő tendenciát mutatnak

Közel 2 milliárd euro kockázati tőkebefektetést hajtottak végre a tiszta technológiák területén 2003–2006 között, ami az európai kockázati tőkebefektetés 10%-ának felel meg.²¹ A beruházásokat egyre inkább ismert cégek hajtják végre.²² A bankszektorban az utóbbi években jelentősen növekedett a fenntartható és a társadalmi felelősségérzettel rendelkező beruházások száma.²³ Uniós szinten az Európai Beruházási Bank (EBB) indította el az 1 milliárd eurós éghajlatváltozással kapcsolatos technikai programját (CCFF).

„Mindazonáltal sokkal többet kell tennünk, hogy megfelelő mértékű környezetvédelmi előnyökhöz juthassunk.

Az említett pozitív kijelentések szöges ellentétben állnak a környezet állapotával. Mindez komoly aggodalomra ad okot és következőket foglalja magában:

- Az éghajlatváltozás veszélyei és az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási szintjei, valamint a kiotói célkitűzések megvalósításának nehézségei az EU-n belül²⁴
- Habár a levegő minősége Európában folyamatosan javul,²⁵ csak a levegőszennyezés 750 000 európai életév elvesztését okozza²⁶.
- Az ökoszisztémák fenntarthatatlan mértékben pusztulnak a természeti erőforrások túlzott kiaknázása miatt.²⁷

Óriási szükség van a széles körű, azonnali és szisztematikus fellépésre

Jelentős környezetvédelmi változás – viszonylag rövid idő alatt történő – elindításához **a környezetvédelmi technológiák sokkal nagyobb mértékű alkalmazására van szükség mind uniós, mind globális szinten.** Az ökoinnovációt az európai innovációk kiemelt területévé kell tenni, és az egész gazdaságban az előírt normák szerint kell megvalósítani. **Nincs haladék.**

3. A TERV VÉGREHAJTÁSI FOLYAMATA

Az eredményeket a terv főbb vonalai mentén ismertetjük.

---

²⁰ Dow Jones Sustainability Indexes Annual Review (Dow Jones fenntarthatósági indexei éves jelentés), (2006).

²¹ European Cleantech Investment Report (Európai tiszta technológiai befektetési jelentés), (2006).

²² Cleantech goes global, Environmental Finance (Globális tiszta technológia, környezetvédelmi finanszírozás), (2006. június).

²³ European SRI Study (Európai társadalmi felelősségérzettel rendelkező befektetésekre vonatkozó tanulmány) – 2006. European Social Investment Forum (Európai Szociális Beruházási Fórum).

²⁴ Greenhouse gas emissions trends and projections in Europe (Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási tendenciái és előrejelzése Európában), 2006. EGT (2006)

²⁵ LRTAP Convention Emission Inventory (Egyezményi kibocsátási leltár), 1990–2004. EGT (2006).

²⁶ Health Aspects of Air Pollution (A levegőszennyezés egészségügyi vonatkozásai), WHO (2004).

²⁷ COM(2006) 216 végleges

3.1. A KUTATÁSTÓL A PIACRA JUTÁSIG

A kutatás és a demonstráció fokozása és összpontosítása

Az ETAP elindítása óta a 6. keretprogramból támogatott környezettechnológiai projekteknek hozzávetőlegesen 1,4 milliárd eurót ítéltek oda. A 7. keretprogramban szereplő 32 milliárd eurós költségvetésnek a becslések szerint akár 30%-át is környezetvédelmi technológiákra fogják fordítani. Ez az alábbiakat tartalmazza: a hidrogén- és üzemanyagcellák, a tiszta termelési folyamatok, az alternatív energiaforrások, a CO₂ kivonása, a bioüzemanyagok és – finomítók, az energiahatékonyság, a fenntartható fejlődést segítő információs technológiák, a tiszta és hatékony közlekedés, a vízhatékony technológiák, a talaj- és hulladékgazdálkodás, valamint a környezetbarát anyagok.

Technológiai platformok létrehozása

Több mint 30 technológiai platformot indítottak; számos platform programja foglalkozik környezetvédelmi technológiákkal.²⁸ Néhány platform a célkitűzéseit közös technológiai kezdeményezések keretében a köz- és magánszféra közötti partnerségek létrehozása révén kívánja végrehajtani.

Technológiai ellenőrzés

A *környezetvédelmi technológiák ellenőrzési rendszerének* kidolgozása jól halad. Bizonyított, hogy az ellenőrzés hiánya folyamatosan gátolja az új környezetvédelmi technológiákhoz való hozzáférést²⁹ Számos kutatási projekt³⁰ fáradozik jelenleg a rendszeralapok kidolgozásán a vízkezelés, a talaj-helyreállítás és a levegőszennyezés területén. A tervek szerint ezek a projektek megalkotják az említett technológiák tesztelésének jegyzőkönyveit. Ezenkívül piackutatást végeznek jelenleg a megfelelő alkalmazási területek meghatározására.³¹ A LIFE program egyik kísérleti programja keretében egy, 10–15 technológiára alapuló ellenőrzési rendszer tesztelését végzik el.

Egy európai stratégiai energiatechnológiai terv felé

A nemrégiben elfogadott stratégiai energiatechnológiai terv³² célja, hogy csökkentse a tiszta energia költségeit, valamint hogy az uniós ipart a rohamosan növekvő alacsony szénkibocsátású ágazat élvonalába jutassa. A terv azokat a technológiákat határozza meg, amelyekhez az EU-nak forrásokat kell mozgósítania és fel kell gyorsítania a fejlődést és alkalmazást.

---

²⁸ cordis.europa.eu/technology-platforms

²⁹ Environmental Innovation - bridging the gap between environmental necessity and economic opportunity (környezetvédelmi innováció – a környezeti szükségesség és a gazdasági lehetőség közötti szakadék áthidalása) (DTI 2006)

³⁰ www.promote-etv.org; www.est-testnet.net; www.eurodemo.info

³¹ A market survey of companies on the potential of an EU wide verification system (vállalatok között végzett piackutatás az uniós ellenőrzési rendszer lehetőségéről) IPTS (előkészület alatt)

³² COM(2006) 847. COM(2007) 1 végleges

3.2. A PIACI FELTÉTELEK JAVÍTÁSA

Teljesítménycélok

Tanulmányokat végeztek az Unión belüli teljesítménycél-rendszer felállítására. Ennek keretében sor került a japán „Top-Runner” program³³ elemzésére, a folyamatok teljesítménycéljainak meghatározására³⁴, valamint a következő termékcsoportokra vonatkozó kísérleti projektekre: cement, ablakok, gumiabroncsok, trágyakezelés és textíliák. Egy e munkán alapuló nyilvános konzultáció során szeretnék meghatározni a program számára legkedvezőbb operációs hátteret, beleértve az ökocímkezés, az energiafogyasztási címkézés,³⁵ valamint a termékek teljesítményértékelésének szerepét.

Pénzügyi eszközök mozgósítása

A jelentős pénzügyi források a következők:

- a versenyképességi és innovációs program (CIP)

433 millió eurót szántak az ökoinnováció elősegítése céljából a vállalkezési és innovációs pillér keretében.

Hozzávetőlegesen 228 millió eurót szántak finanszírozási eszközök, de különösen a **növekedési és innovációs program** számára, amelyet az az Európai Beruházási Alap (EBA) kezel, amely 205 millió euro összegben társberuházásokat fog eszközölni ökoinnovációs kockázati tőke alapokba piacreplikálási projektekre és hálózatokra. 728 millió eurót pedig az energiahatékonyság és a megújuló energia számára bocsátanak rendelkezésre.

- Európai Beruházási Bank (EBB)

Az EBB és a Bizottság közös **kockázatmegosztási finanszírozási programot** (RSFF) dolgoz ki. A célkitűzés a hitelfinanszírozási lehetőségek javítása az olyan köz- és magánszférai kutatások számára, amelyek magas kockázati profillal rendelkeznek. 2 milliárd eurót bocsátanak rendelkezésre a 7. KP-ba tartozó projektek számára, és a mechanizmus lehetővé teszi, hogy az Európai Beruházási Bank akár 10 milliárd eurós kölcsönöket is odaítéljen.

- Tőkeáttételi kohéziós politika

Jelenleg a strukturális alapok körülbelül 21%-át osztották ki innovációs célokra, és a Bizottság arra kéri a tagállamokat, hogy ezt az arányt növeljék tovább az új programozási időszakban. Az ökoinnováció, a megújuló energia, az energiahatékonyság és a tiszta városi közlekedés a 2007–2013 közötti kohéziós politika prioritásai közé tartozik. A kohéziós politikára vonatkozó közösségi

---

³³ The Top Runner Programme in Japan – its effectiveness and implication for the EU, The Swedish Environmental Protection Agency (A Top-Runner program Japánban – ennek hatékonysága és uniós vonatkozásai, a Svéd Környezetvédelmi Ügynökség), (2005. november)

³⁴ Performance Targets in Production Processes (teljesítménycélok a termelési folyamatban), IPTS (még nem tették közzé)

³⁵ a 92/75/EGK és a 2005/32/EK irányelv

stratégiai iránymutatások rávilágítanak, hogy a vállalkozásoknak ökoinnovációs beruházásokat kell végrehajtaniuk, hogy a jövőben is biztos pozícióban maradjanak.³⁶

- LIFE

A LIFE környezetvédelmi program körülbelül 2750 innovatív demonstrációs kísérleti projektet társfinanszírozott 1992 óta; ezen beruházások teljes összege meghaladja a 2,6 milliárd eurót. A beruházások hozzávetőleg kétharmada környezetvédelmi technológiákat elősegítő projekteket támogatott.³⁷

Piaci alapú eszközök

A Bizottság a közel múltban fogadott el egy, a piaci alapú eszközökről szóló zöld könyvet.³⁸ Ez olyan költséghatékony eszközöket tekint át (pl. energiára, közlekedésre és egyéb szennyezési forrásokra vonatkozó adók, valamint a kibocsátás-kereskedelmi rendszerek szélesebb körű használata), amelyek a szabályozás és a finanszírozási ösztönzők mellett használhatóak. A zöld könyv célja, hogy felpezsdítse az említett eszközök közösségi és nemzeti szinten történő alkalmazására vonatkozó vitát.

Az állami támogatások felülvizsgálata

A kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások közösségi keretrendszerét elfogadták. A keretrendszer azokat a feltételeket szabja meg, amelyek szerint a tagállamok állami támogatást nyújthatnak a kutatáshoz, a fejlesztéshez és az innovációhoz. A keretrendszer külön említést tesz az ökoinnovációról.³⁹ A KKV-k kockázati tőke támogatásához nyújtott állami támogatásokról szóló iránymutatásokat ugyancsak elfogadták. Továbbá a környezetvédelmi célú állami támogatásokra vonatkozó iránymutatások felülvizsgálata jelenleg is folyik; az iránymutatások tartalmazni fogják a környezetvédelmi technológiákba beruházni kívánó vállalkozások számára nyújtott támogatás feltételeit.

Zöld beszerzés

Számos tagállam már elindította a zöld közbeszerzésre vonatkozó cselekvési tervének végrehajtását, mások készülnek erre. A Bizottság zöld beszerzésről szóló kézikönyvét az Unió minden nyelvén széles körben terjesztik. Egy újonnan elkészült weboldal a helyes gyakorlatokat és a nemzeti zöld beszerzési stratégiákat mutatja be. Egy webalapú eszköztáron is dolgoznak, amely a közbeszerzési tisztviselők számára fog jogi és pénzügyi iránymutatást adni.⁴⁰

Figyelemfelkeltés

Az új ETAP-weboldal és hírlevél új témákat, szakpolitikai fejleményeket és ígéretes tagállami gyakorlatokat, valamint különféle ökoinnovációs példákat mutat be.⁴¹

---

³⁶ Az 1083/2006/EK tanácsi rendelet; a 2006/702/EK tanácsi határozat.

³⁷ ec.europa.eu/environment/life

³⁸ COM(2007) 140 végleges

³⁹ ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/reform/rdi_en.pdf

⁴⁰ Lásd: <http://ec.europa.eu/environment/gpp>

⁴¹ ec.europa.eu/environment/etap

3.3. GLOBÁLIS FELLÉPÉS

Globális finanszírozási lehetőségek

A környezetvédelemre és a természetes erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodásra irányuló uniós tematikus program (ENRTP)⁴² tárgyalja a környezetvédelmi szabványoknak való megfelelést, a fenntartható fogyasztást és termelést, és elősegítheti a környezetvédelmi technológiák alkalmazását. A globális energiahatékonysági és megújuló energia alap (GEEREF)⁴³ számos régióban indulótőkét biztosít a megújuló energiával foglalkozó projektek számára. Az EBB és a Bizottság jelenleg a rendszerre vonatkozó együttműködés lehetőségeit kutatja. Az EBB éghajlatváltozással kapcsolatos finanszírozási programja (CCFF) ugyancsak lehetővé teszi projektek finanszírozását világszerte.

Felelős beruházások és kereskedelem

A többoldalú kereskedelmi liberalizációról szóló WTO tárgyalások (a fejlődésről szóló dohai forduló) összefüggésében a Bizottság az élvonalban kardoskodott a vámtarifák csökkentése vagy eltörlése mellett, valamint a nem vámjellegű akadályok megszüntetése, a környezetvédelmi termékekkel, technológiákkal és szolgáltatásokkal folytatott kereskedelem mellett. Ugyanakkor vizsgálja annak lehetőségét, hogy hogyan lehet az említett kérdéseket gyors ütemben beilleszteni azokba a szabadkereskedelmi megállapodásokba, amelyekről az elkövetkező években fog néhány kulcsfontosságú kereskedelmi partnerével – különösen Ázsiában – tárgyalást folytatni.

3.4. KOORDINÁCIÓ

Ígéretes gyakorlatok megosztása: az ETAP nemzeti útitervei

21 tagállam, valamint Norvégia készítette el útitervét az ETAP végrehajtására. Ezek nyilvánosan hozzáférhetőek, és jelentős tudásanyagot tartalmaznak a tagállamok programjairól, rendszereiről, és ígéretes gyakorlati példáiról.⁴⁴ Az útitervek elemzése azt mutatja, hogy számos ígéretes rendszert hoztak létre a tagállamokban, és ezek lehetőséget nyújtanak arra, hogy EU-szerte alapul használják fel őket és tanuljanak belőlük (lásd a mellékletet). Például:

- Németország átvételiár-rendszere alapvető fontosságú volt a megújuló energiák alkalmazásának ösztönzésében – számos tagállam fogadott el hasonló rendszereket.
- Olaszország nemzeti rendelete előírja, hogy az állami hatóságok által beszerzett áruk legalább 30%-ának újrahasznosításból kell származnia.
- Spanyolország nemzeti és regionális politikái számos összehangolt intézkedés révén ösztönözték a napenergia alkalmazását.

---

⁴² ec.europa.eu/development/body/theme/environment/ENRTP.htm

⁴³ COM(2006) 583

⁴⁴ ec.europa.eu/environment/etap/roadmaps_en.htm

- Az Egyesült Királyság nemzeti ipari szimbiózis programjának az a célkitűzése, hogy régióként évente egy millió tonnával kevesebb hulladékot termeljenek a vállalatok révén.
- Az ökoinnovációt elősegítő pénzügyi rendszerek széles köre, például amelyeket Hollandiában, Dániában, Finnországban és Svédországban hoztak létre.

Az érdekelt felek bevonása: az ökoinnovációs fórum

Az ökoinnovációs fórum lehetőséget biztosít az érdekelt felek számára, hogy találkozzanak, hálózatokat hozzanak létre, és jövőbeli fellépésekre tegyenek javaslatokat. A fórum első ülésére Poznanban, Lengyelországban került sor. Az első fórum témája az ökoinnováció finanszírozása volt. A fórumot évente két alkalommal tartják meg releváns témákról.⁴⁵

4. A JÖVŐ KÉRDÉSEI ÉS PRIORITÁSAI

Az alkalmazási kör szélesítése – a kereslet növelése

A szükséges mértékű változás elindításához az ökoinnovációnak széles körben elterjedtnek kell válnia az üzleti életben és minden iparágban. A jelentős előnyök megvalósításához a *környezetvédelmi technológiák* alkalmazottsági és elterjedtségi mértékének jelentősen kell növekednie. Óriási környezeti előnyökre lehet szert tenni a piacon már elérhető környezetvédelmi technológiák alkalmazásával, a probléma azonban az, hogy ezek közül sok a rés piacokon marad. Jó példa erre az energiatakarékos izzó, amely továbbra is az izzók európai piacának kevesebb, mint 3%-át teszi ki.⁴⁶ ***Új ösztönző erőket kell kidolgozni az ökoinnovációk széles körben történő elterjesztésének és alkalmazásának előmozdítására.***

Az innovatív Európa megteremtéséről szóló Aho-jelentés,⁴⁷ az innovációról szóló legutóbbi közlemény⁴⁸ és egyéb dokumentumok⁴⁹ egyaránt siettetik a „**keresleti húzóerő**” alkalmazását az innováció elősegítése érdekében. A „vezető piacok” ugyancsak motiváló hatással lehetnek a keresletre.^{50 51} Az ETAP nemzeti útitervek elemzése (lásd a mellékletet) azt mutatja, hogy a *környezetvédelmi technológiákra* vonatkozó K+F tevékenységeket szisztematikusan hajtják végre szinte minden tagállamban – mindazonáltal a kereslet növelésére irányuló politikák végrehajtása még mindig jóval kevésbé szisztematikus.

Szisztematikus és összehangolt tevékenységre van szükség a keresleti oldalon. Zöld közbeszerzés, piaci alapú eszközök, vállalkozások finanszírozása a zöld technológiákra való áttérés esetén, a tudatosság fokozása az üzleti résztvevők és a fogyasztók körében – ezek mind olyan területek, amelyekben tovább kell fokozni az erőfeszítéseket. Ezek az intézkedések növelhetik a keresletet mind európai, mind tagállami szinten, és segíthetik a környezetvédelmi technológiák és termékek bejutását a fősodorba.

⁴⁵ ec.europa.eu/environment/etap/forum_en.htm

⁴⁶ Residential Lighting Consumption and Saving Potential in the Enlarged EU (lakossági világitásból következő energiafogyasztás és megtakarítási potenciál a kibővült EU-ban) JRC (2006)

⁴⁷ *Az innovatív Európa megteremtése*, Európai Bizottság, EUR22005 (2006)

⁴⁸ COM(2006) 502 végleges

⁴⁹ A Will to Compete: a competitive, clean and clever Europe (Versenyben maradni: egy versenyképes, tiszta és okos Európa), (2006).

⁵⁰ Európai versenyképességi jelentés, SEC(2006) 1467/2

⁵¹ Versenyképességi Tanács, 15717/06., 2006. december.

A Bizottságnak és a tagállamoknak tevékenyen végre kellene hajtaniuk és fokozniuk kell az említett ETAP intézkedéseket, amelyek szisztematikus és összehangolt módon teremtenek további keresletet.⁵²

4.1. A zöld beszerzés előmozdítása

A köz- és magánszektor beszerzései nagyban különböznek egymástól – azonban mindkettő utat mutathat a vásárlói magatartás területén, és hatással lehet a felelős beszerzés elterjedésére.

- a közszektorban végrehajtott beszerzések az EU GDP-jének közel 16%-át teszik ki. Jelentős előkészítő munkát végeztek e téren, ami után Európa szerte meg kell kezdeni a gyakorlati végrehajtást.

- a magánszektorban végrehajtott beszerzés ugyancsak fontos, bár azt nem irányítják átfogó szabályok. A nagyvállalatok befolyást gyakorolnak beszállítóikra, és követelésekkel állnak elő velük szemben.

- **Fellépés:** A már elvégzett munkát kell kiindulási alapul venni, és fel kell gyorsítani a zöld közbeszerzést. Terjeszteni kell a közbeszerzési dokumentációk mintáit. El kell készíteni a *2007-es közbeszerzési közleményt, (önkéntes) célkitűzéseket kell meghatározni, valamint iránymutatást kell nyújtani a mutatókról és a teljesítményértékelésről.*
- **Fellépés:** A Bizottság, a tagállamok, az érintett érdekelt felek *stratégiákat dolgoznak ki a magánszektorban végrehajtott beszerzések számára.*

4.2. Nagyobb beruházások mozgósítása

A pénzügyi szektor (bankok, biztosítótársaságok, nyugdíjalapok, befektetők) nagyobb szerephez juthatnak a vállalkozások és az iparág ösztönzésében a környezetvédelmi technológiák használatára. A kohéziós politika ökoinnovációs irányultsága, az EBB és az EBA kezdeményezések, és a CIP (versenyképességi és innovációs keretprogram) létrehozása a fent említett irányba tett lépések. A legjobb gyakorlatok cseréjét és a jelentősebb európai és nemzetközi pénzügyi intézmények bevonását célzó fellépéseket fokozni kell.

- **Fellépés:** Uniós pénzügyi eszközök alkalmazása. Közösségi pénzügyi források használata a további pénzügyi kötelezettségvállalások mozgósítására. Főbb pénzügyi intézmények bevonása. Ökoinnovációs pénzügyi befektetésekre vonatkozó iránymutatások és célkitűzések elősegítése.

4.3. Technológiaellenőrzési és teljesítmény-célkitűzési rendszerek létrehozása

A szabványok révén meghatározhatóak a teljesítményszintek, és piaci biztosíték nyújtható. Az ellenőrzési rendszerek megbízható környezetvédelmi teljesítményre vonatkozó mércével látják el a piacot. A termékcsoportokra vonatkozó teljesítménycélok kitűzése jobb környezetvédelmi teljesítményhez vezethet. Méretgazdaságosság valósítható meg, ha a teljesítmény-célkitűzési rendszerek egy teljes ágazat termékeit jobba teszik. A teljesítmény-célkitűzési rendszer és az ökocímkézés közötti kapcsolatok még feltárás alatt állnak.

---

⁵² A piacialapú eszközökről szóló zöld könyv eredményei alapján további intézkedésekre van szükség.

Lehetőség van arra, hogy korszerűsítsék egyes termékek és szolgáltatások jelenlegi címkézési előírásait, például az ökocímkézési, az energiafogyasztást jelölő és az Energy Star címkézési rendszereket, és ugyanakkor lépést lehet tartani a hasonló rendszerek nemzetközi fejleményeivel.

- **Fellépés:** Technológiaellenőrzési és teljesítmény-célkitűzési rendszerek létrehozására vonatkozó tanulmányok véglegesítése. Kísérleti rendszerek indítása és véglegesítése. Az ökocímkézési rendszerrel való kapcsolódási pontok feltárása. A környezetvédelmi technológiai ellenőrzésre (2008) és a teljesítmény-célkitűzési rendszerekre (2008) vonatkozó jogalkotási javaslatok készítése. A jelenlegi címkézési rendszerek felülvizsgálata és korszerűsítése. A nemzetközi rendszerekkel való lépéstartás.

4.4. A tagállamok ígéretes gyakorlatainak felhasználása

Jól látható az ETAP nemzeti útitervekből, hogy számos ígéretes, ökoinnovációt elősegítő intézkedést hoztak. Ezekből a rendszerekből sokat lehet tanulni, és kiindulási alapul is lehet őket használni, különösen azokat, amelyek növelik a keresletet. *Az ökoinnovációs intézkedések támogatásának* egyik lehetséges módja a teljesítményértékelés alkalmazása és a leghatékonyabb nemzeti rendszerek terjesztése. Ekképp a tagállamok tanulhatnak a hasonló intézkedésekből, valamint átvehetik és alkalmazhatják őket, így Európa szerte sokszoros hatást érve el.

- **Fellépés:** 2007-ben egy kezdeti szakasz létrehozása, amelyben a tagállamok legjobb gyakorlatokra tesznek javaslatokat, és tapasztalatot cserélnek. A teljes rendszerre vonatkozó végrehajtási szabályok kidolgozása 2008-ban.

4.5. Összpontosítás a jó eredményeket elérő ágazatokra

Rövid távon jó eredmény érhető el az olyan ágazatokra való összpontosítással, ahol gyorsan nagy környezetvédelmi hozam valósítható meg („a könnyen elérhető gyümölcs” stratégiája). Ez az olyan ágazatokra való összpontosítást feltételezi, ahol az ökoinnováció, a környezetvédelmi technológiák, jobb termékek, folyamatok és szolgáltatások magas környezetvédelmi előnyökkel járnak. Ilyen ágazatok a következők:

- Épületek
- Élelmiszer- és italgyártás
- Magánközlekedés
- Újrahasznosítás és szennyvízkezelési iparágak

A tanulmányok azt mutatják, hogy az említett első három ágazat termékei fejtik ki a legnagyobb környezeti hatást.⁵³ Egyéb tanulmányok azt mutatják, hogy ezek az ágazatok ugyanakkor rendelkeznek a fenntartható növekedéshez szükséges potenciállal is.⁵⁴ Például közös tagállami kezdeményezés középpontjában jelen pillanatban a fenntartható építés áll⁵⁵.

A kutatásfinanszírozás, a zöld beszerzés, a teljesítmény-szabványok, a finanszírozás, az ígéretes nemzeti gyakorlatok és a szabályozási feltételek *eszközeit* ezekben az ágazatokban alkalmazni lehet az ökoinnováció elősegítésére. Lehetőség van arra is, hogy ezek a megközelítések hatást gyakoroljanak azon **vezető piacok** alakítására, ahol az ökoinnováció szerephez juthat a Bizottság innovációról szóló közleményének megfelelően.

- **Fellépés:** 2007-től kezdődően meg kell határozni azokat a kulcsfontosságú ágazatokat, ahol az uniós technológiák és termékek világszerte vezető pozíciót érhetnek el és magas környezetvédelmi és gazdasági előnnyel járnak.

Támogató intézkedések kialakítása

A kereslet növelését célzó öt fellépésen kívül sokkal általánosabb jellegű támogatásra is szükség van.

4.6. Stratégiai ökoinnovációs ismeretforrások biztosítása

Nagy szükség van az ökoinnováció területén kialakuló tendenciák megbízható elemzésére. Az európai állami szervezetek, érintett üzleti résztvevők és finanszírozók számára az aktuális és **stratégiai ismeretek** összegyűjtése további lehetőségeket nyújt a növekedésre és a beruházásra.⁵⁶ A Bizottság szolgálatai elemzik, hogyan lehet az ilyen ismereteket hatékonyan összegyűjteni, összegezni és másokkal megosztani, különös figyelemmel egy olyan ökoinnovációs megfigyelési hálózat megvalósíthatóságára, amely számos meglévő projekten és hálózaton alapulna, illetve Európa legjelentősebb megfigyelő intézeteit foglalná magában.

- **Fellépés:** Olyan stratégiai ökoinnovációs ismeretforrások biztosítása, amelyek révén aktuális statisztikákhoz, kialakulóban lévő tendenciákhoz és globális üzleti lehetőségekhez lehetne jutni.

4.7. A tudatosítás és a tevékeny részvétel elősegítése

A tudatosság fokozásának fontos jellemzője, hogy elősegítse a fogyasztók és az üzleti élet tevékeny részvételét. Az ökoinnovációval foglalkozó európai fórum létrehozása csak egy kicsiny lépés ebben az irányban. Hasonló tevékenységeket lehetne végezni regionális, nemzeti és nemzetközi szinten is.

---

⁵³ Environmental Impact of Products (termékek környezeti hatása) (EIPRO), és az IMPRO (termékek környezeti szempontú javítása) az említett hatások csökkentésére keresnek megoldást. A tanulmányok életciklus-analíziseken alapulnak, így például az „Épületek” kategória esetében magukban foglalják az új építkezéseket, a karbantartást, a javítást és a bontást. A „Lakhatás” helyett az „Épületek” kifejezést használjuk. Ez felöleli a bútorokat, a háztartási berendezéseket, valamint a helyiségek és a víz melegítésére fordított energiát is.

⁵⁴ www.popa-ctda.net; www.ectp.org

⁵⁵ www.ukswedensustainability.org

⁵⁶ Az IKT megfigyelőközpontja hasonló szolgáltatást nyújt: www.eito.com

- **Fellépés:** Fellépések megtétele a tagállamokkal közösen a LIFE+ keretében. Az uniós szintű kommunikáció kiterjesztése. Az európai fórum folytatása és a résztvevők számának növelése. Az ökoinnováció nemzetközi népszerűsítése.

4.8. A kutatás hasznosítása

Az eredményeket optimalizálni lehetne a 7. keretprogram keretében zajló kutatások további fókuszálása és kihasználása révén, még hozzá a kutatási témák, a technológiai fórumok, a kialakuló vezető piacok és a szabályozás közötti szinergiák létrehozásával. A technológiaértékelés módszertanára vonatkozó kutatás ugyancsak hozzájárulhat a jövőbeli ellenőrzési és szabványosítási rendszerek javításához. Lehetőség van még több környezettechnológiai kutatás ösztönzésére nemzetközi szinten

- **Fellépés:** A jövőbeli (2007–13 közötti) kutatási témák fókuszálása az ETAP prioritásai és azon vezető piacok figyelembevételével, ahol a ökoinnováció szerepet játszik.

5. ÖSSZEFOGLALÁS ÉS A JÖVŐ KIEMELT FONTOSSÁGÚ FELLÉPÉSEI

Komoly haladást értünk el – azonban sokkal több tennivaló van még hátra. Annak érdekében, hogy a globális környezeti kihívásokat leküzdjük, hogy az ökoinnováció nagy mértékű környezeti és gazdasági előnyökkel járjon, hogy Európa képes legyen megragadni a lehetőségeket – *minden erőfeszítést fokozni kell és új léptékek szerint kell végrehajtani, ugyanakkor a keresletre nagyobb hangsúlyt kell helyezni.* Összegzőképpen, a középpontban 5 keresletnövelő fellépés és 3 támogató intézkedés áll:

KERESLETNÖVELÉS:

- A zöld beszerzés előmozdítása
- Nagyobb beruházások mozgósítása
- Technológiaellenőrzési és teljesítmény-célkitűzési rendszerek létrehozása
- A tagállamok ígéretes gyakorlatainak felhasználása
- Összpontosítás a jó eredményeket hozó ágazatokra

TÁMOGATÓ INTÉZKEDÉSEK:

- Stratégiai ökoinnovációs ismeretforrások biztosítása
- A tudatosság és a tevékeny részvétel növelése
- A kutatás hasznosítása